

پایگاه اطلاع رسانی
پرتال جامع علوم انسانی

نقد و بررسی کتاب

- ایران در شرق باستان / قمر آریان
- جهنم دایی یوسف / سیروس علی نژاد
- تحولات فرهنگی ایران
- نگاهی به سمفونی قرن / پروین دولت آبادی

● ایران در شرق باستان

● تالیف: ارنست هرتسفلد

● ترجمه: همایون صنعتی‌زاده

● چاپ اول — ۱۴۳۸۱ (قطع رحلی)

● انتشارات پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی

● انتشارات دانشگاه شهید باهنر کرمان — ۱۰۰۰۰ تومان

● ۳۷۰ صفحه + ۱۳۱ لوحه

شروع کاوش‌های باستانشناسی ایران از اوایل قرن بیستم به سرپرستی باستان‌شناس معروف «ارنست هرتسفلد» در بسیاری از نقاط ایران انجام یافت. هرتسفلد در همان زمان‌ها چندی در ایران «در تهران» بسر برد و بخواهش اهل فضل به تدریس زبان پهلوی پرداخت. افرادی مانند ملک‌الشعراء بهار و رشید یاسمی در محضر او زبان پهلوی آموختند.

در سال ۱۹۳۴ هرتسفلد تاریخچه و نوع این کشفیات باستانشناسی را در طی هشت خطابه در شهر بوستون آمریکا ایراد کرد. دو خطابه نخستین درباره کشفیات پیش از تاریخ ایران بود. بعد از آن معماری و مجسمه‌سازی در دوره شاهنشاهان هخامنشی و سپس دوره یونانی مآبی عصر سلوکیان و اشکانیان و آخرین آنها دوره شکوفائی هنر ایرانی اعم از نقاشی و مجسمه‌سازی و ظروف لعابی و تصویر برجسته در زمان ساسانیان بود.

تمام این هشت دوره کشفیات با تصویر و توضیح و بیان قدمت و اهمیت آنها، بوسیله مؤسسه کارنگی نیویورک، با طبعی عالی منتشر شد. این کتاب ارزشمند به همت آقای همایون صنعتی‌زاده — که مدتیست اوقات خود را صرف ترجمه پژوهش‌های مستشرقین درجه یک آثار و زبانهای باستانی ایران می‌کند — ترجمه شد و در پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی کرمان — دانشگاه شهید باهنر — در سال ۱۳۸۱ بزیور طبع آراسته گشت و الحق خدمت بسیار بزرگی به روشن شدن سوابق تمدن بسیار دور تاریخ ایران برای خود ایرانیان گردید.

ایران در شرق باستان

تالیف

ارنست هرتسفلد

ترجمه‌ی

همایون صنعتی‌زاده

پژشده و در سال ۱۳۸۱
تهران ۱۳۸۱

۲۸۴

شروع این کشفیات در ایلام آغاز گشت و کشف چنین آثاری از قدیم‌ترین تمدن بشری سبب اعجاب و شگفتی صاحب نظران آن زمان گشت. چرا که تا آن تاریخ از هیچیک از سرزمین‌های باستانی مانند مصر، بابل، بین‌النهرین و آناتولی نظیر سفالینه‌های منقش شوش که در هزاره چهارم قبل از میلاد پایتخت ایلام بود کشف نشده بود.

سپس کاوش‌هایی در تپه حصار، تپه گیان، سیلک، نزدیک کاشان و لرستان آغاز شد. ابزار و آلاتی از سنگ چخماق متعلق به عصر حجر تا اشیایی از سنگ مرمر متعلق به «تل باکون» نزدیک تخت جمشید، همه آنها تکامل و تحوّل زندگانی انسان را نشان میداد.

اشیاء سفالی و صنعت سفالگری که قبل از پیدا شدن فلز دیرپاترین کامیابی آدمی است، در نقاط مختلف کشف شد. سپس تا سال ۱۵۰۰ قبل از میلاد که مدتها بود انسان به فلز و بویژه به ارزش آهن پی برده بود، اشیائی پیدا شد، که برای تزئین اشیاء مفرغی، این فلز کمیاب را در مفرغ جاسازی و بحالت تزئینی استفاده کرده بودند.

در آثار باستانی تخت جمشید شاهد وجود مجسمه‌ها و تصاویر انسان و حیوانات مختلف و نقاشی‌های تزئینی پیکر حیوانات اهلی و وحشی و پرندگان هستیم. پیکر انسان‌ها و سربازانی که از اقوام مختلف آن روز تابع شاهان ایران بودند، هنرمند در تصویر سنگ برجسته آنها کوشیده است در شکل و لباس و حالت آنها تعلق آنها را به سرزمینی که در آن زندگانی می‌کرده‌اند نشان دهد.

به هر تقدیر، ازین کشفیات که تعداد آنها بالغ بر هزاران قطعه می‌شود، تعداد بسیار مختصری در موزه‌های ایران موجود است اما خوشبختانه در اکثر موزه‌های شهرهای بزرگ جهان همه آنها حفظ و نگهداری شده است و از دستبرد حوادث در امان مانده است.

کمترین فایده این آثار اینست که از ورای قرن‌ها به جهانیان خاطر نشان می‌کند که ایران کشوری تازه به دوران رسیده نیست. کشوریست با سابقه ممتد و تمدنی بسیار کهن که بارها حمله و هجوم غارتگرانه اقوام وحشی را تحمل کرده و چه بسیار آداب و رسوم وحشیانه را در خود حل نموده و آن را با آمیختگی با تمدن والای ایرانی تلطیف نموده است و صاحبان آن را تبدیل به قومی متمدن و متدین و برخوردار از فضیلت و انسانیت ساخته است.

البته نقد و معرفی این کتاب کار استادان تاریخ و باستانشناسی است ترجمه کتاب به وسیله آقای همایون صنعتی‌زاده در خور تقدیر و تکریم است سعی ایشان مشکور باد.

نشر مرکز منتشر کرده است:

- نامه‌های خلیل ملکی / امیر پیشداد و محمدعلی همایون کاتوزیان
 - قورباغه‌ها جدی جدی می‌میرند (گزینه‌ای از شعر آلمانی زبان از آغاز تا امروز) / گوته، شیلر، ریلکه، هولدرلین، نیچه، اشتورم و... / گزینش، ترجمه و مقدمه: علی عبدالهی
 - سه کتاب (مثل همه‌ی عصرها، طعم گس خرمالو، یک روز مانده به عید پاک) / زویا پیرزاد
 - دین هندو / سی‌بل شاتوک / ترجمه‌ی حسن افشار
 - شاه کلید / جعفر مدرس صادقی
 - درباره‌ی فرهنگ / تی. اس. الیوت / ترجمه‌ی حمید شاهرخ
 - مواضع / ژاک دریدا / ترجمه‌ی پیام یزدانجو
 - برخورد فرهنگ‌ها (مسیحیان، مسلمانان و یهودیان در عصر اکتشاف) / برنارد لوئیس / ترجمه‌ی نادر شیخ‌زادگان
 - ادیسه / هومر / میرجلال‌الدین کزازی
- نشانی: تهران، صندوق پستی ۵۵۴۱-۱۴۱۵۵.
کتابفروشی نشر مرکز: خیابان دکتر فاطمی، روبروی هتل لاله، خیابان باباطاهر، شماره ۸
تلفن: ۸۹۶۵۰۹۸